

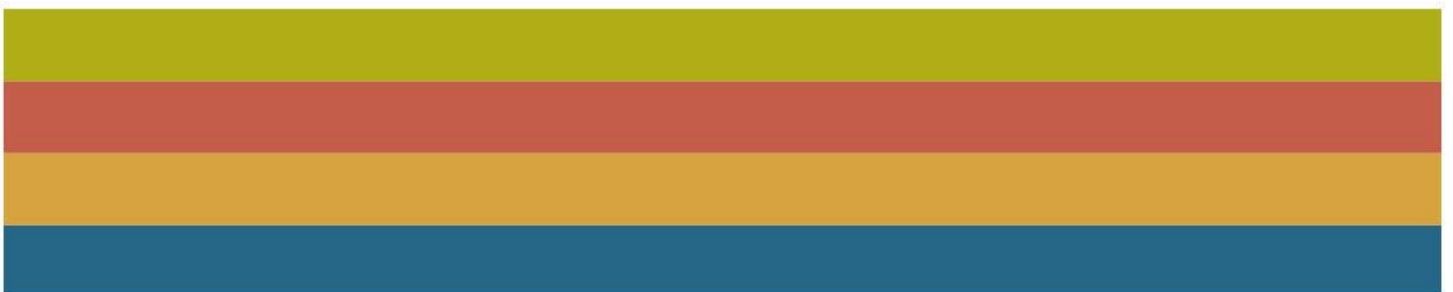

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Oude Mol, Strijensas

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

3 december 2019 / projectnummer: 3270

1 Advies over het aangevulde milieueffectrapport

Aanleiding

Windpark Oude Mol BV wil in de Mariapolder in de gemeente Hoeksche Waard vier turbines plaatsen met een rotordiameter van maximaal 162 meter en een tiphoogte van maximaal 210 meter. De zes windturbines die er nu staan, worden daarvoor eerst verwijderd. Voor het nieuwe park moet het bestemmingsplan worden aangepast en zijn vergunningen nodig. Voordat de gemeente hierover besluit, zijn de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (MER).

De Commissie voor de milieueffectrapportage signaleerde in een eerder, voorlopig toetsingsadvies over dit windpark¹ dat in het MER nog informatie miste in de samenvatting en over geluidshinder en de gevolgen voor de natuur. De gemeente Hoeksche Waard heeft daarom het MER aangevuld en de Commissie gevraagd hierover te adviseren. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van deze nieuwe versie van het MER.²

Wat is het advies van de Commissie?

De samenvatting van het MER is nu zelfstandig leesbaar, omdat ze onder andere de betekenis en het relatieve belang van de onderzochte effecten goed toelicht. Ook is aangetoond dat het windpark aan de geluidnormen voldoet voor alle turbines die vallen binnen de gehele breedte die volgens het ontwerpbestemmingsplan mogelijk is. Verder laat het aangevulde MER zien dat het aantal slachtoffers onder vogels en vleermuizen per saldo afneemt als de bestaande zes turbines door vier grotere worden vervangen.

Toch constateert de Commissie dat er op één punt nog steeds informatie ontbreekt die essentieel is voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over windpark Oude Mol. Het gaat om de gevolgen voor de natuur van de stikstofverbindingen die bij de aanleggen van het park vrijkomen. Ze adviseert om pas te besluiten over het park als die informatie er is.

In hoofdstuk 2 van dit advies licht de Commissie haar beoordeling toe. Aan de beoordeling koppelt ze aanbevelingen. Sommige van die aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader en andere niet. Staan ze in een kader, dan is het uitvoeren ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij het besluit over het plan en de vergunningen. Is dit niet het geval, dan zijn ze bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

---

¹ [Voorlopig toetsingsadvies](#) over het milieueffectrapport, uitgebracht op 27 augustus 2019.

² De Commissie heeft samen met het MER ook de ontwerpen van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning ontvangen.

Figuur 1. Posities voor de zes bestaande windturbines en voor de vijf alternatieven (boven) en posities zoals in het bestemmingsplan vastgelegd (onder) (bron: MER blz. 48 en 98).

Achtergrond

Om windpark Oude Mol mogelijk te maken is een aanpassing van het bestemmingsplan nodig en moeten diverse vergunningen worden verleend. Voor de wijziging van het plan moet een MER worden opgesteld omdat de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark staat vermeld op de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage (D22.2). De initiatiefnemer, Windpark Oude Mol BV, heeft een plan-/project-MER opgesteld dat zowel aan de planwijziging als aan de te verlenen omgevingsvergunning ten grondslag kan liggen. De gemeenteraad van de gemeente Hoeksche Waard besluit over het inpassingsplan en is daarvoor bevoegd gezag. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van de gemeente Hoeksche Waard – besluit over het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, en eerdere adviezen zijn te vinden door nummer [3270](https://www.commissiemer.nl) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In het eerdere, voorlopige toetsingsadvies van de Commissie zijn naast in te vullen tekorten ook enkele aanbevelingen opgenomen die zijn bedoeld om bij te dragen aan de verdere besluitvorming en die niet als tekorten in het MER dienden te worden beschouwd. Ze hebben onder andere betrekking op de transportroute bij de aanleg van het park, en op de effecten van de tijdelijke grondwaterbemaling bij de aanleg.³ In wat volgt, beperkt de Commissie zich tot de in het MER geconstateerde tekorten.

2.1 Samenvatting van het MER

De aangepaste samenvatting bevat naast de technische eigenschappen van de alternatieven nu ook die van het voorkeursalternatief.⁴ Verder beschrijft de samenvatting de te verwachten effecten, zodat de lezer de overzichtstabel die de effectscores per alternatief bevat, goed kan begrijpen. Naar het oordeel van de Commissie is de samenvatting hiermee als zelfstandig document leesbaar.

2.2 Geluidbelasting bovengrens voorkeursalternatief

De geluidbelasting voor het voorkeursalternatief is in het aangevulde MER berekend op basis van de meest recente windstatistieken van het KNMI, zoals voorgeschreven in het reken- en meetvoorschrift van de Activiteitenregeling milieubeheer.⁵ Uit de berekeningen blijkt dat het alternatief met turbines die de bovengrens vormen van de bandbreedte die volgens het ontwerpbestemmingsplan mogelijk is, ook voldoet aan de grenswaarden van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} . Maatregelen om de geluidbelasting terug te dringen zodat aan die grenswaarden wordt voldaan, zijn dan ook niet nodig. Met deze aanvullende berekening is aangetoond dat het plan uitvoerbaar is binnen de milieugrenzen die het Activiteitenbesluit milieubeheer⁶ eraan stelt.

2.3 (Cumulatieve) gevolgen voor vogels en vleermuizen

Aan het MER zijn twee bijlagen toegevoegd waarin de gevolgen van het windpark voor de staat van instandhouding van vogels en vleermuizen zijn beschreven.⁷ De bijlagen presenteren een onderbouwde indicatie van de soorten die slachtoffer kunnen worden van aanvaring met turbines en van de te verwachten aantallen. Het aangevulde MER concludeert op grond van deze en andere informatie⁸:

- dat het nieuwe park voor alle soorten leidt tot minder slachtoffers onder respectievelijk vogels en vleermuizen vergeleken met het bestaande park;
- dat vanwege die afname het toetsen van cumulatieve effecten met andere windparken niet aan de orde is;

³ Zie hiervoor paragraaf 2.5 van het voorlopige toetsingsadvies van de Commissie.

⁴ Zie tabellen 1 en 2 op blz. 7–8 van het aangevulde MER.

⁵ Zie hiervoor paragraaf 9.2 op blz. 99–100 van het aangevulde MER.

⁶ Artikel 3.14a.

⁷ Bijlagen G (Onderbouwing aanvraag Wnb-ontheffing sterfte van vleermuizen Windpark Oude Mol) en H (Onderbouwing aanvraag Wnb-ontheffing sterfte van vogels Windpark Oude Mol).

⁸ Zie bijvoorbeeld de overzichtstabellen 9.1 en 10.1 in de natuurtoets bij het (aangevulde) MER.

- dat het windpark met zekerheid geen effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van soorten.⁹

De Commissie constateert ten aanzien van de effecten op vleermuizen:

- dat er in de catchment-area rond windpark Oude Mol andere windparken zijn gebouwd, worden opgericht of gepland zijn;¹⁰
- dat de norm van 1% additionele sterfte¹¹ voor de gewone dwergvleermuis (N=49)¹² met 60% wordt overschreden als de slachtofferaantallen die volgens het aangevulde MER per turbine in de catchment-area rond windpark Oude Mol worden verwacht (N=1,75) worden vermenigvuldigd met het totale aantal windturbines dat in dat gebied gepland en aanwezig is (N=40 à 50).¹³ Deze sterftcijfers kunnen de (regionale) staat van instandhouding negatief beïnvloeden.

De Commissie vindt het dan ook wenselijk om, ondanks het feit dat er per saldo sprake is van een afname van de sterfte onder vleermuizen en dit feit de realisatie van dit project daarom dus niet in de weg staat, zicht te houden op de ontwikkeling in de (cumulatieve) sterfte van vleermuizen door die ontwikkeling te monitoren en de stilstandsregeling van de windparken daarop af te stemmen. De Commissie beveelt aan dat de gemeente hierover met andere overheden in overleg gaat.

Uit de gepresenteerde gegevens blijkt dat voor vogels de additionele sterfte door windpark Oude Mol ver onder de 1%-norm ligt. Een beoordeling van de cumulatieve effecten zal dat volgens de Commissie niet wijzigen. Het niet meenemen van de cumulatieve effecten voor vogels is daarmee een omissie van ondergeschikt belang. Voor vleermuizen ligt dat anders, omdat de kans dat bijvoorbeeld voor de (ruige) dwergvleermuis in cumulatie de 1%-norm wordt overschreden, aanmerkelijk groter is.

2.4 Stikstofdepositie

Het aangevulde MER bevat geen nieuwe informatie over (mitigatie van) de stikstofdepositie. Het ontwerp van de omgevingsvergunning vermeldt dat de initiatiefnemer van het windpark een separate aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming zal indienen in verband met de depositie van stikstof op het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied 'Hollands Diep'. De Commissie stelt vast dat in het Document 'PAS-analyse Herstelstrategieën voor Hollands Diep' (2013) is beschreven dat er in dit Natura 2000-gebied geen habitattypen en leefgebieden van soorten voorkomen die voor stikstofdepositie gevoelig zijn. Dat geldt echter wel voor Natura 2000-gebied Biesbosch, dat zich ook op korte afstand van het windpark bevindt.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER – voorafgaand aan het besluit – de gevolgen van de tijdelijke stikstofemissies voor daarvoor gevoelige en overbelaste Natura 2000-gebieden te beschrijven en aan te geven wat de resultaten betekenen voor de vormgeving van het voornemen.

⁹ Zie hiervoor blz. 93 van het aangevulde MER.

¹⁰ Denk bijvoorbeeld aan de windparken langs de westelijke Kiloever, de Hogezaandse polder, industrieterrein Moerdijk en de A16.

¹¹ Zie voor een toelichting bij de norm de [Leidraad bepaling significantie](#) (2010).

¹² Zie hiervoor bijlage G bij het MER (Onderbouwing aanvraag Wnb-ontheffing sterfte van vleermuizen Windpark Oude Mol).

¹³ Zie hiervoor blz. 15-16 van het aangevulde MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie om de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Erik Koppen

dr. Johan Lembrechts (secretaris)

ing. Rob Vogel

ir. Harry Webers (voorzitter)

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Voor de wijziging van het bestemmingsplan en voor de omgevingsvergunning.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D22.2, "wijziging of uitbreiding van een windturbinepark met een gezamenlijk vermogen van 15 MW of meer". Er is een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

De gemeenteraad van de gemeente Hoeksche Waard besluit over het bestemmingsplan. Burgemeester en wethouders van deze gemeente besluiten over de omgevingsvergunning.

Initiatiefnemers

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hoeksche Waard nemen het initiatief tot wijziging van het bestemmingsplan en Windpark Oude Mol BV is initiatiefnemer voor de omgevingsvergunning.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3270](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

